

עושים תיקון

תיקון 190 נשמע כמו עוד סעיף משמים בתקנות מס הכנסה. אלא שבפועל התיקון הזה עשוי להיות שווה עשרות ומאות אלפי שקלים לחוסך בודד מעל גיל 60. האם הטבות המס המפליגות של תיקון 190 רלוונטיות גם עבורכם?

ליאור לוזון

מהו תיקון 190?
תיקון 190 נכנס לתוקף בשנת 2012 והוא מאפשר לחוסכים להפקיד סכומי כסף פנויים בקופת גמל וליהנות בעת המשיכה, מגיל 60 ואילך מהטבות מס משמעותיות.
לשוק הגמל לקח זמן רב להבין את היתרונות הגדולים הטמונים בתיקון 190, ורק בשנת 2015 החלו הגופים הפיננסיים לגייס כספים באמצעותו. אולם מאז, הטפטוף הפך למבול: לפי הערכות בשוק ההון, משנת 2015 ועד היום גויסו יותר מארבעה מיליארד שקלים במסגרת תיקון 190.
בתקופה הכלכלית הנוכחית - של סביבת ריבית אפסית בשווקים,

שנים האחרונות יותר ויותר חוסכים מבוגרים מגלים את אחד הסודות החשובים של שוק ההון והפנסיה. הסוד הזה שווה לפעמים עשרות ומאות אלפי שקלים עבור חוסך בודד.
האם אתם מכירים את המושג "תיקון 190" והשינויים הדרמטיים שהוא חולל בעולמם של ישראלים שחצו את גיל 60? האם אתם מודעים לחיסכון הגדול במס כתוצאה מניצול הטבות של תיקון 190? האם כדאי לפתוח קופת גמל בשל השינויים שהתחוללו בעקבות התיקון? במאמר זה אנסה לענות על השאלות שעולות מתיקון 190, ולספק את מלוא הפרטים באשר לתיקון והשפעתו על חסכונות הציבור בכלל ועל קופות הגמל בפרט.

איזודאות ועצבנות בשוק ההון - אנחנו חייבים לנצל כל יתרון לטובתנו, ולו הקטן ביותר. תיקון 190 הוא מוצר שמעניק לנו באופן מובנה יתרון על כל מוצר אחר בשוק ההון, בלי קשר לתשואות.

למי מתאים תיקון 190?
חוסכים בגיל 60+

הטבות המס הנכללות בתיקון 190 ניתנות לניצול רק כאשר העמית מגיע לגיל 60. כל אחד יכול להפקיד כספים לקופת הגמל במסגרת תיקון 190, אולם רק בגיל 60 נוכל ליהנות מהטבות המס.

חוסכים בעלי קצבה של 4,500 שקל לפחות

ההטבות בתיקון 190 ניתנות אך ורק לחוסכים בעלי קצבה חודשית מינימלית של כ-4,500 שקל (נכון לשנת 2016) מחיסכון פנסיוני - ביטוח מנהלים או קרן פנסיה. חוסכים אלה רשאים להפקיד כספים לקופת גמל כ"קצבה מוכרת", ובהגיעם לגיל 60, למשוך את הכספים כקצבה פטורה ממס או כהיוון קצבה (קבלת סכום הוני) עם תשלום מס רווחי הון בשיעור של עד 15% בלבד (נומינלי).

למימוש ההטבה ההונית נדרשים שני התנאים גם יחד.

כמה מהיתרונות הגלומים במוצר:
ריבית דריבית

תיקון 190 מנוהל באמצעות קופת גמל מוצר זה הינו בעל יתרון מובנה על פני השקעה בשוק ההון באמצעות מוצרים אחרים כגון ניהול תיקים, הודות לשני יתרונות משמעותיים: דחיית המס על רווחי ההון עד למועד המשיכה והעובדה שבעת המשיכה שיעור המס הוא רק 15%, לעומת מס של 25% ביתר מסלולי ההשקעה.

למען הסר ספק, אנו מדברים על דחיית מס ללקוח ולא על פטור ממס. גם בתיקון 190 יש תשלום מס (מופחת, כאמור - 15%), אך את המס נשלם רק בעת משיכת הכספים. היתרון שעולה מדחיית המס הוא שבעת כל פעולה של קנייה או מכירה בקופת הגמל, מנהל ההשקעות ממשיך להשקיע את סכומי הברוטו, ללא ניכוי מס - ובכך נהנה מריבית דריבית על הכספים.

ננסה להבהיר את הדברים באמצעות דוגמה:

מנהל תיקים בבנק ומנהל קופת גמל השקיעו 100 אלף שקל במניית טבע. לאחר תקופה, שבה הרוויחו השניים 20% על השקעתם, החליט כל אחד מהם למכור את המניה כדי לקנות מניה של בזק. כאן בא ההבדל לידי ביטוי: על הרווחים שהשיג מנהל התיקים יש לשלם מיד מס רווחי הון. כלומר, עבור רווח של 20 אלף שקל, יש להעביר 5,000 שקל למס הכנסה בגין מס רווחי הון (25%). המשמעות: מנהל התיקים ירוכש את מניית בזק ב-115 אלף שקל.

בשונה ממנהל התיקים, מנהל ההשקעות בקופת הגמל נהנה מפטור מניכוי מס במקור, ולא צריך להעביר מיד את מס רווחי ההון למס הכנסה. על כן, נותרו בידיו 120 אלף שקל להמשך השקעה במניית בזק. כלומר, שני מנהלי ההשקעות ייהנו מאותה תשואה באחוזים על הכסף, אולם סכום הבסיס של קופת הגמל יהיה תמיד גבוה יותר לאור דחיית המס. בסופו של יום ייהנה העמית בקופת גמל מרווחים גבוהים יותר על אותה תשואה.

1. נכסי השקעה מגוונים

ביתרון הקודם עמדנו על רווחי החוסך כתוצאה מדחיית המס, בהנחה שהתשואות שהוא יקבל מהשקעתו בקופת גמל ומניהול תיקים בבנק יהיו זהות.

אולם בהשקעה בקופת גמל יש יתרונות נוספים, שבאים לידי ביטוי ביכולתו של מנהל ההשקעות בקופת גמל להשקיע את כספי החוסכים באפיקים מגוונים יותר ממנהל התיקים בבנק.

בניגוד למנהל התיקים, שמשקיע את הכספים בנכסים סחירים בלבד כמו מניות, אגרות חוב וכו', מנהל ההשקעות בקופת הגמל מורשה להשקיע את כספי החוסכים גם בנכסים שאינם סחירים, כגון קרנות השקעה ונכסי נדל"ן - מוצרים שמגוונים את תיק ההשקעות ויוצרים תשואה ללא תלות בבורסה ובשוק ההון.

2. העברה בין דורית

אחד היתרונות המשמעותיים בתיקון 190 הוא העברה בין דורית. ראשית, אם החוסך קבע מוטבים בקופת הגמל, הרי שבעת פטירתו, חלילה, יועברו הכספים ישירות למוטבים בעת הצגת תעודת פטירה בלבד. מוטבים אלה גוברים על כל הוראה אחרת של החוסך בעת פטירתו, ועל כן יכול החוסך להחליט בחייו כי נכדיו יקבלו את הכספים, בכל חלוקה שייבחר.

בנוסף, אם יתקבל ביום מן הימים מס ירושה בישראל, סביר שהוא לא יכלול את כספי הגמל והכספים הפנסיוניים של האזרחים. כך שבעזרת תכנון מס פשוט ניתן יהיה ליהנות מחיסכון משמעותי בתשלום המס.

יתרון נוסף נוגע לגיל הפטירה. אם החוסך ילך לעולמו לפני לגיל 75 - יקבלו המוטבים את כספי החוסך מבלי לשלם עליהם מס רווחי הון כלל. אם החוסך נפטר לאחר גיל 75, יוכלו המוטבים לקבל את כספי החיסכון בתשלום 15% מס רווחי הון (נומינלי).

3. עלויות

עוד יתרון מאוד חשוב הוא נושא העלויות.

בקופות גמל, להבדיל מניהול כסף בבנק, העלויות הינן דמי ניהול בלבד, שמשתכמים ברוב המקרים בשיעור של 0.7%-0.8% (תלוי בסכום המנוהל ובגוף המנהל את הכספים).

להבדיל, בניהול תיקים מתווספים לדמי הניהול גם עלויות לבנק - דמי משמרת ועמלות קנייה ומכירה (בניירות ערך), שיכולים להסתכם במאות ואלפי שקלים בשנה. גם בהשקעה באמצעות קרנות נאמנות מתווספים לדמי הניהול של הקרן עלויות של דמי משמרת לבנק, שנחסכים בהשקעה באמצעות קופת גמל.

השורה התחתונה

השקעת כספים באמצעות תיקון 190 אינה מתאימה לכלל האוכלוסייה בישראל. רק מי שחצה את גיל 60 יכול ליהנות מהתנאים המפליגים שמאפשר התיקון - ולהרוויח ניהול כספים יציב באמצעות קופת גמל הכולל חיסכון משמעותי במס בהשוואה לכל האלטרנטיבות שקיימות כיום בארץ.

כאן המקום לציין גם, כי בפני חוסכים שנולדו לפני שנת 1948 קיימים פתרונות השקעה נוספים, הנהנים מפטור ממס על רווחי הון (תוכניות ופוליסות חיסכון). הדבר החשוב ביותר הוא להתאים את פתרונות ההשקעה הנכונים והמתאימים ביותר עבור כל חוסך וחוסכת.

ליאור לוזון הוא מנכ"ל "דלתא - בית לתכנון פיננסי", Family Office, המתמחה בהשקעות ובניהול סיכונים | lior@delta-ins.co.il